

حوكمى
گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت
لە ڕوانگەی ئیسلامەوە

نووسینی : علی باپیر

١٤١٠ ك - ١٩٩٠ ز

پێشکەش بێ

١- بەو بڕوادارە دەرکراوو لانە لێ تێکچووانەی کە لەپێناوی پاراستنی ئایین و ئابڕوویان دا ژیانی پڕ کوێرەوەری ئاوارەیی هەڵدەبژێرن بەسەر ژیانی بەعەیش و نۆشی ژێردەستەیی داو ، برسیەتی و ڕووت و ڕەجاڵی و بێ حاڵی ناتوانێ چۆکیان پێ دادا .

٢- بەو مسوڵمانە دەربەدەرو بێ بژیوانەی کە گوزەرانی بەسفت و سۆی غەریبی قبووڵ دەکەن ، نەک ڕابواردنی ژێر سایەی شوومی بەعسی بۆگەن .

٣- بەو ئیسلامی یە کۆچکەرو بێ باکانەی کە بەنیازی ڕیشەکێش کردنی کوفرو ستەم و خراپەو ، چەسپاندنی خواناسی و دادگەری و چاکە ، کۆچیان کردوەو ، هەتا وەدەست خستنی ئەو ئامانجە یان خۆبەختکردن ، کۆڵ نادەن و چەک فڕێ نادەن .

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشەکی

الحمد لله رب العالمين وليّ المؤمنين وناصرِ المُستضعفين وقاصمِ الجبّارين ومذلّ المستكبرين ، والصلاة والسلام على رسول اَلله محمد الصادق الأمين وآله الطاهرين وصحبه الأعزة المجاهدين والتابعين لهم بأحسان إلى يوم الدين .

خوێنەری بەڕێز !

که ماوەیەک پێش ئێستا لەلایەن رژێمی طاغووتی بەعسی عێراقەوە مەسەلەی لێبوردن (عفو) ڕاگەیەنراو ، خەڵکی کۆچکەرو دەربەدەرکراو بانگکرایەوە ژێر نیری کوفرو ستەمو فەساد ، بەپێویستم نەزانی دەست بدەمە قەڵەمو هەڵوێستی خۆمان لەوبارەوە وەک (کوردێکی ئیسلامی) ڕوون بکەمەوە ، چونکە پێم وابوو کە لەلای هەموو کوردێکی مسوڵمان ئاشکراو بەڵگەنەویستە ، کە مەسەلەی چوونەوە نێو دۆزەخی بەعسی ڕەگەزپەرستو چەوسێنەرەوەو بەکرێ گیراوو داشی دامەی دەستی کوفری جیهانی و ، گەڕانەوە ژێر ڕکێفو شەقو قەمچی و پۆستاڵی جەندرمەو سیخوڕو جاشەکانی ئەو ڕژێمە طاغووتی یە دڕندەو خوانەناسە ، شتێکی ناشەرعیو ڕەتکراوە (مرفوض) یەو بڕوام نەدەکرد هیچ کوردێکی خواناسو مسوڵمان و خۆ بە ئوممەتی (محمد) زان ، هەنگاوێکی وا بێ شەرعی و چەوت هەڵێنێ !!

بەڵام چاوەڕوانیم دەکرد کە کەسانێکی وێڵ و شوێن کەوتووی ڕێچکەو بیردۆزە هەڵەو لەبرەوکەوتوو و هەرەس هێناوەکان ،

که پاش هەوڵ و خەبات و شەونخوونی و کوێرەوەری و ئێش و ژانی چەند ساڵە (گەیشتوونە بن بەست) و (دەستیان لە بنی هەمبانەی بەتاڵەوە دەرچووە) و (بوونە سەپانی پووشێ) ڕەفتارو هەڵوێستێکی ئەوتۆیان لێ بپشکوێتەوە ، چونکە ئەو جۆرە کەسانە کاتی خۆی براگەورەو چاوساغەکانیان وایان ئیخفال کردوون کە تاقە ڕێگای سەرفرازی و وەدەست هێنانی ئازادی و سەربەخۆیی تەنیا ئەو ڕێچکەو بیردۆزەیەیە کە ئەوان گرتوویانەو ، سەرکەوتنیشیان وەک (فەلسەفەی دیالەکتیکی و سۆشیالیزمی عیلمی) فەرموویانە : حەتمی یەتێکی مێژوویی (حتمیة تأريخية) یە !!

بەڵام ئێستا بابای ئیخفال کراو چەواشەکراو سەرنجدەدات نەک هەر ئامانجو ئاواتی ڕەوای ناوبراوی وەدەست نەهێناوە بگرە زۆر زۆریشی لەسەر قەرزدار بۆتەوە ، پێشینان گوتەنی (ئیشەکەی بنەتۆوی خۆی نەکردۆتەوە) و (بەتەمای ڕیشی بووە ، بەڵام سمێڵیشی لەسەردناون) !!

بەڵێ بەزین و بێ هیوایی و کول بوونی کەسانێکی گۆشکراو بەو جۆرە (فەلسەفە) و (بیردۆزە) انە ، کە تەنیا (خۆ) دەبینن و لە (خوا) جل جلالە بێ هەواڵن و ، هێندەش فەقیر حاڵن کە وادەزانن کە کارەکەیان بە (بسم الله) لێ کردن تێک دەچێ و ، (١) هەتا لەخوا دوورتر بن لە سەرکەوتن نیزیکترن و ، هەتا پتر دژی دین بن زووتر بەرەو بەرزی

---

(١) لە گەشت (جولة) یێک دا کە لە مانگی (١٢) ی ساڵی (١٩٨٧) دا بە ناوچەکانی پشدەرو مەرگەو جافەتی و سەرگەڵوو چۆخماخو زەرزی و گەورەدێ دا کردمان ، لە یەکێک لە دێ یەچارە ڕەشەکانی ئەو ناوچانەدا وەک عادەتی خۆمان ڕوومان لەپێش دا

دەچن ! نەک هەر شتێکی سەیرو نامۆ نیە ، بەڵکو زۆریش ئاسایی و چاوەڕوان کراوە ، چونکە ئەوان وا حاڵی کراون کە بەردی بناغەی شۆڕش و خەباتی پێشکەوتووخوازانە ئەوەیە کە (خوا) و (غەیب و مەیب) نەهێنرێنە نێو حیسابانەوەو ، بەس (خۆ) لەبەرچاو بگیرێ ، ئنجا یاسایەکی خوایی یە کە هەرکەسێک و هەر گەل و کۆمەڵێک (خوا) فەرامۆش بکەن ،

....

کردە مزگەوتی ئاوایی و پاش گەسک لێدانی و پاککردنەوەی لەو تۆزو خۆڵ و خشپ وخاڵە کە بەهۆی پێڵاو دانەنانی میوانە نوێژنەکەرەکانی یەوە کەوتبۆ سەر فەرش و بەرەکانی !!

کاتی نوێژی شێوان (مغرب) هات و بانگمان داو ، خەڵکە داماوەکە بە سەرسوورمانەوە بەرەو مزگەوت هاتن و ، دوای نوێژ پێمان ڕاگەیاندن کە ئەگەر بتوانن حەزدەکەین بۆ نوێژی خەوتنان (عشاء) یش بێنەوە مزگەوت و هەندێک قسەتان بۆ بکەین .

بەڵێ سەرتان نەیەشێنم خەڵکەکە تێکڕا لە کات و شوێنی دیاری کراودا ، کۆبوونەوەو منیش چەند ئایەتێکم بۆخوێندن و پاشان ئایەتەکانم بۆ تەفسیرکردن و چەند مەسەلەیەکم بۆ ڕوون کردنەوە ، یەکێکیان کە ناوی (سەید محمد) بوو بە دڵێکی گەرم و پڕتاسەو چاوی ئەبڵەقەوە ڕووی تێ کردم و گوتی: مامۆستا ئێمە زۆر خۆشحاڵین بە هاتنتان بەڵام پێم بڵێ ئێوە کێن و چین ؟! چونکە تا ئێستا پێشمەرگەی وەک ئێوەمان نەدیوە !

منیش وەڵامم دایەوەو خۆمانم پێ ناساندن ، ئنجا گوتی جا با شتێکتان بۆ بگێڕمەوە ، گوتم فەرموو : گوتی : ڕەنگە هەتا ئێستا (١٠٠) کۆبوونەوەمان زیاتر لەم مزگەوتەدا کردبن ، بەڵام یەک جاریش (بسم الله) یان نەکردوە ، تەنانەت جارێکی لە سەرەتای کۆبوونەوەوە گوتم دەی کاکە؟ (بسم الله الرحمن الرحيم) با دەست پێ بکەین ! بەڵام (کادیر) ەکە بە توورەیی یەوە گوتی : ئەوە کێ بوو (بسم الله) ی کرد ؟! منیش گوتم : من بووم بۆچی ؟! گوتی : چونکە ئەو (بسم الله) کردنەیە کە ئێمەی دووچاری ئەم جاڵە کردوەو ، ئەو جۆرە بیرەیە کە نایەڵێ ئێمە ڕزگار بین ، پێویستە بەس پشت بە (خۆمان) ببەستین و بەناوی

(خوا) ش پشت گوێ یان دەخات و ئیهمالیان دەکات وەک دەفەرموێ: (نَسوا اللهَ فَنَسِيَهُم ...) التوبة / ٦٧ . واتە: خوایان فەرامۆش کردوە ، ئەویش فەرامۆشی کردوون ...

بەڵام ئەوەی کە جێی سەرسوورمان و پرسیارە ، ئەوەیە کە کەسانێکی خواناس و مسوڵمان کە قورئان بە بەرنامە و پەیڕەویان و موحەممەد علیه الصلاة والسلام بە ڕابەرو پێشەوایان دەزانن ، (١) بەخۆیان ڕەوا ببینن کە دوای ئەوەی

....

خۆمانەوە دەست پێ بکەین ، نەک بەناوی خوا !!
منیش پێم گوت: دەجا مادام کۆبوونەوەی ئێوە بەناوی خوا دەست پێ ناکات و ، کاری ئێوە بە (بسم الله) ی کردن تێک بچێ ، ئەوە من خواحافیزو لە دانیشتنی وادا بەشداری ناکەم !!

(١) ئێمە ئیسلامەتی و مسوڵمانەتی لە جوغزی تەسکی بزووتنەوەی ئیسلامی دا کورت هەڵنایەنین ، هەرچەندە هەندێک سینە پیس و داخ لە دڵانی پروپاگەندەچی بە درۆ.بوختان وامان بۆ هەڵدەبەستن ، بەڵکو باوای مسوڵمان لەهەر کۆڕو کۆمەڵێک دا بێت و سەر بە هەر حیزب و دەستەیەک بێت ، مادام بۆخۆی خۆی بە مسوڵمان بزانێ و شتێکی وای تێدا نەبینرێ کە پێی لە ئیسلام بچێتەدەرێ و بە هەڵگەڕاوە (مُرتَدّ) لەقەڵەم بدرێ ، وەک بەناڕاستدانانی یەکێ یاسای ئاشکرای ئیسلام واتە (إنكار ما عُلم من الدين بالضرورة) ، ئەوە ئێمە هەر بە مسوڵمانی دادەنێین ، هەرچەندە بڕوا شمان وایە کە هەر مسوڵمانێک شوێن غەیری بەرنامەی خوا بکەوێ لە هەرکام لە لایەنەکانی ژیانی دا ، ئەوە بە مسوڵمانێکی هەڵەو ناوانبار دادەنرێ ، چونکە (إن الدين عندالله الأسلام..) آل عمران/١٩
کەواتە مەبەستمان لە وشەی (کەسانێکی مسوڵمان و خواناس) هەموو ئەوانەیە کە خۆیان بە مسوڵمان دەزانن و دژی کوفرو بێ بڕوایی (إلحاد) ن و ، قسەو ڕەفتارێکی واشیان لێ نەپشکوتۆتەوە کە زانایانی ئیسلام بە کافرکەر (مُكفِّرات) یان

خوا یارمەتی داون کۆچ بکەن و ئایین و ئابڕوویان لــە چەنگالی بەدی طاغووت دەرباز بکەن ، جارێکی دی وەک مەڕی بەدەم گورگەوە چوو بەپێی خۆیان بەرەو شەق و شیــلاق و گۆپال و پۆستالی بەعسی کافر بگەڕێنەوەو بەدەستی خۆیــان پەتی لەسێدارەدرانیان بهۆننەوەو خۆ بفەوتێنن !!

جا بۆیە لەکاتێکدا زانیم خەڵکێکی خۆبەمسوڵمانزان و بەحیساب خواناس بەتەمای ڕۆیشتنەوەن و هەندێکیان دەستیشیان پێ کردوە ، ئەمە لەلایەکەوە ، وە لەلایەکی دیکەشــەوە (بەیان) یکم بەدەست گەیشت کە لەڕۆژی (٩ / ٣ / ١٩٩٠) دا بەناوی بزووتنەوەی ئیسلامی یەوە دەرچووەو، دوو سێ قسەی زۆر بێ هێزو پێزو هەڵبزرکاوانەی تێدان ، بەپێویستم زانی لە دووتوێ ی نامیلکەیەک دا زۆر بەکورتی و گوشــراوی هەڵوێستی ئیسلام سەبارەت بەو مەسەلەی گەڕانەوەو تەسلیم بوونەوەی ڕژێمی طاغووتی یە بخەمەڕوو و ، مەسەلەی ناوبراو بە تەرازووی قورئانی بەپێزو سوننەتی پێغەمبەری بەڕێــزش علیه الصلاة والسلام هەڵبسەنگێنین ، تاکو ئەوەی کە تا ئێستا لەو مەسەلە ڕوون و بەڵگەنەویستەدا خوتخوتەیەکی لەدڵ دایە ، خوتخوتەکەی نەمێنێ و بەرچاوی بەتەواوی ڕوون بێتــەوەو ، هیچ کەسیش قسەو بڕیارو هەڵوێستی کەسانێکی ناشێ لەســەر ئیسلام حیساب نەکات و هەموو خوڕڕەیەک بە ئاوو هەمــوو چراوێک بە چاو حیساب نەکات .

....

داناون و لە کتێبەکانی* (علم الکلام) دا ڕوون کراونەوە ،

داناون و لە کتێبەکانی * (علم الکلام) دا ڕوون کراونەوە، با ئەو کەسانە لە بزووتنەوەی ئیسلامیش دا نەبن، چونکە ئێمە زۆر چاک دەزانین کە گەلی کوردی خواناس و موسڵمان لە ڕووی خۆشەویستی و بڕواو قەناعەت پێ بوونەوە وەدوای ئەو ڕێچکەو بیردۆزانە نەکەوتوە کە هەر لە فابریقەخانەی ئەو دەوڵەتە ئیمپریالیستانەوە هاتوون کە کاتی خۆی بەپێی پەیمانی (سایکس پیکۆ) نەخشەو پیلانی پارچە پارچەکردنی نیشتمانی ئیسلامی بەگشتی و نیشتمانی کوردیان ** بەتایبەتی دانا، بەڵکو لەژێر تین و فشاری زوڵم و ستەم و بێ دەرەتانی داو، لە ئەنجامی بێ شوانی و بێ کەسی دا دووچاری ئەو چۆرتمە بووە!

وە پێویستە ئەوەش بگوترێ کە ئێمە بە بێ ویژدانی دەزانین کە بەیەک چاو تەماشای ئەو حیزب و کۆمەڵانە بکرێ کە خۆیان بە نائیسلامی دەزانن، چونکە پێشینان گوتەنی (پەنجەی دەستانیش وەک یەک نین) و، حیزب و دەستەیەک کە کەم و زۆر بڕوای بە ئایین هەیەو دژی ڕەوشت نیەو هەڵوێستێکی ڕەسەنی نەتەوایەتی هەیەو، ئەمبەرەوبەری نەکردوە، زۆر جیاوازە لە پێرو تاقمێک کە خاوەنەکەی لەسەر بناغەی بێ دینی بنیاتی ناوەو بڕواشی بە ڕەوشت (أخلاق) ی موسڵمانانە نیەو بگرە هەوڵی نەهێشتنی داوەو دەدات و، هەر ڕۆژەش لەسەر پەتێک یاری دەکات و، هەر جارە دەست بەکونێک دا دەکات و، لەکوێ وە بای چاکی بێت شەنەی خۆی دەکات، بێ ئەوەی گوێ بداتە ئایین و ڕەوشت و زیان و قازانجی ئەو خەڵکە چاووڕاو لێ کراوو لەخشتەبراوەی کە خۆی بە براگەورەو مشوورخۆرو فریادڕەسیان دەزانێ !!

---

* لە کتێبی (ڕێبازی پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم کامەیە ؟!) دا تا ڕاددەیەک ئەو مەسەلەیە توێژراوەتەوەو ئەو سەرچاوانەش دەستنیشان کراون کە مەسەلەی ناوبراویان تێدا باسکراوە .

** بۆ زانینی چۆنیەتی زەوت کران و بەشرانەوەی نیشتمانی کورد، دەتوانی سەرنجی (سۆزی نەتەوایەتی) بدەی لاپەڕە (١٦٤) .

ڕێخۆشکردن

خوێنەری بەڕێز !

بۆ ڕوونکردنەوەی مەسەلەی (حوکمی گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت لەڕوانگەی ئیسلامەوە) پێویستە وەڵامی سێ پرسیاری گرنگ بدەینەوە :

یەکەم: بۆچی کۆچمان کردوە ؟!

دووەم: بارودۆخی ئێستای عێراق چۆنە ؟!

سێیەم: خوا و پێغەمبەر علیه الصلاة والسلام و مێژووی ئیسلام چ دەفەرموون ؟!

جا خوا پشتیوان بێ ئێمە لە سێ باسی سەربەخۆدا وەڵامی هەرکام لەم سێ پرسیارە دەخەینەڕوو ، پاشان ئەو ئەنجامگیری (إستنتاج) یە بێ پێچ و پەنا و مەنتیقی یەی کە وەک ئەنجامی هاوکێشەیەکی ماتماتیکی ، لەپاس وەڵام دانەوەی ئەو سێ پرسیارە دەستگیر دەبێت لەژێر سەرباسێکی چوارەم و سەربەخۆدا بەناوی (گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت تاوانێکی یەکجار زلە) دەخەینەڕوو .

ئنجا باسێک بەناوی (چ جۆرە کەسانێک دەچنەوە و حوکمیان چۆنە ؟!) دەخەینەڕوو .

وە لەکۆتاییش دا باسێکی شەشەم بەناوی (گەڕانەوەی ئیسلامی یانە) دەنووسین .

ئێستاش بەپشتیوانی خوا دەچینەسەر وەڵامی پرسیاری یەکەم بەڵام دوای ئەوەی تۆزێک مانا و چەمکی وشەی (طاغووت) ڕوون دەکەینەوە :

(راغب الأصفهاني) دەربارەی وشەی (طاغووت) فەرموویەتی :(١)

(والطاغوت عبارة عن كل متعد وكل معبود مِنْ دون الله ويستعمل في الواحد والجمع ...... ولما تقدم سمي الساحر والكاهن والمارد مِنَ الجنّ والصارف عن طريق الخير طاغوتاً ..)

(إبن منظور) یش لەوبارەوە فەرموویەتی :(٢)

(.. قال الليث الطاغوت تاؤها زائده وهي مشتقة مِن " طغيُ " ، وقال أبو اسحق : كل معبود من دون الله عز وجل جبت وطاغوت ، وقيل الجبت والطاغوت الكَهنة والشياطين ... والطاغوت : الشيطان والكاهن وكل رأس في الضلال ... وقال الأخفش الطاغوت يكون للأصنام والطاغوت يكون من الجن والانس .)

كەواتە :(طاغووت) یانی هەرشتێک کە لەگەڵ خوا یان لەجیاتی خوا دەپەرسترێ و فەرمانبەری و گوێ ڕایەڵی بۆ دەکرێ ، جا چ بت و صەنەم بێت چ شەیطان بێت چ جند بێت چ مرۆڤ ، وە لەڕاستی دا نیمچە ڕستەی (كل رأس في الضلال) هەموو سەرکردەیەک لە گومڕایی دا ، چاکترین پێناسەو مەعنای پڕبەپێستی وشەی گۆرینە ، مادام وابێ هەرکەسێک خۆی لە کۆمەڵێکی کەم یان زۆر بکاتە کوێخاو دەمڕاست و بە ڕێ ی غەیری خوادا و بەگوێرەی غەیری پەیڕەوی ئیسلام پێشیان بکەوێ ، ئەوە بە (طاغووت) لەقەڵەم دەدرێ،

---

(١) بڕوانە (مفردات ألفاظ القرآن) ص٣٠٤ ، ٣٠٥ .

(٢) بڕوانە (لسان العرب) ج١٥ ص ٩ .

چونکە لە یاسا دەرچووەو لە بەرەی بەندایەتی لاقــــــی تێپەڕاندوون و خۆی لە خەڵکی کردۆتە خواو فیرعەونانە (۱) بە زمانی حاڵ دەڵێ :(أنا رَبُّكُمُ الأعلى ..) النازعات/ ٢٤.

واتە : من پەروەردگاری هەرە بەرزتانم ..

---

(۱) لەمەوە کە ڕابرد دەزانین کە بۆ بە (طاغووت) لەقەڵەم درانی ئینسان ، هەبوونی دەسەڵات یان دام و دەزگایەکی دەوڵەتی بەمەرج نەگیراوە ، بەڵکو زەبوون ترین کەسیش مادام خۆی لە کۆمەڵێک کردە چاوساغو دەمراست و بەرنامەرێــــژو خەڵکەکەی لە بەرنامەی خوا لادا ، بە طاغووت دادەنرێ چونکە (رأس في الضلال) ە ، وە هەر سەرکردەو پێشەوایەک ببێتە هەڵگری ئالای یەکێک یان زیاتر لە ڕێچکەو بیردۆزە شەیتانی - یەکان و بەو ناوەوە خەڵکەکەی چەواشەکردو فریودا ، ئەوە هەر (طاغووت) ە با سەرۆکی دەوڵەتیش نەبێت .

بۆیەش ڕوونکردنەوەی ئەم مەسەلەیەم بەپێویست زانـــی ، چونکە ئێستا لەنێو خەڵکی مسوڵمان دا ، وشەی ناوبراو زیاتر وەک پێناسەی سەرۆکە دەستەڵاتدارەکانی ئەو دەوڵەتانـــە بەکاردێ کە بەپێی ڕژێمو پەیرەوێکی بەناو عیلمی یانـــەی نائیسلامی بەڕێوەدەچن ، بەڵام بێگومان چەمک و واتای ناوبراو زیاتر زادەی عورفی نێو کۆمەڵگایە ، دەنا لە ئەســـڵ دا وشەی ناوبراو بە هەر کەسێک و هەر شتێک دەگوترێ کـــە دەبێتە هۆی لەخوا دوورخستنەوەو لەڕێ ی خوا لادانی خەڵکی مسوڵمان و ، بەرەو گومڕایی و سەرگەردانی بردنیــــان و بەسەهوو بردنیان .

بۆچی کۆچمان کردوه؟!

بێگومان دەگونجێ بەچەند جۆرێک وەڵامی ئەم پرسیارە بدەینەوە ، دەتوانین بڵێین :
(بۆ ئەوەی بە زەلیلی نەژین) ، یان بڵێین :(بۆ ئەوەی لە دژی کوفرو زوڵمو فەساد خەبات بکەین) ، یان بڵێین :
(بۆ ئەوەی نەفس و ناموسمان دەرباز بکەین) ، یان بڵێین:
(بۆ ئەوەی خوا لێمان ڕازی بێ) ، وە دەتوانین بڵێین :
(بۆ ئەوەی بەرگری لە خەڵکی بێچارەمان بکەین) ، یان بڵێین :(بۆ ئەوەی قەوارەو کیانێکی ڕاستەقینە بۆ گەلە چەوساوەکەمان دابین بکەین) .. وە هەروەها .. هتد .

بەڵام ئەگەر بمانەوێ یەک وەڵامی کورتی کۆکەرەوەی وا بدەینەوە ، کە هەموو ئەم وەڵامانەو چەندەهای دیکەش لەنێو خۆی بگرێ ، دەبێ بڵێین :

(ئێمەی کوردی مسوڵمان بۆیە کۆچمان کردوەو نیشتمانمان بەجێ هێشتوە تاکو چیدی لەنێو کۆمەڵگاو دەوڵەتێک دا نەژین کە بەپێی حوکمو بەرنامەی خوا بەڕێوەناچێ و، بۆئەوەی بە پشتیوانی خوا بتوانین شۆڕش و جیهادێکی ڕاستەقینە لەسەر بنچینەی ئیسلام بنیات بنێین ، کە ئاواتی لەمێژینەی خەڵکی مسوڵمانی عێراق بەگشتی و گەلی کوردی بێ ماف بەتایبەتی بهێنێتەدی ، بەهۆی بنیاتنانی کۆمەڵگایەک و دامەزراندنی دەوڵەتێکەوە کە بەپێی حوکمو بەرنامەی خوا بەڕێوەبچێ) .
چونکە بێگومان هەموو ئەو شتانەی گوتران و زیاتریش

بەرهەمو دەستکەوتی بەڕێوەبرانی حوکمو بەرنامەی خودان لە زەوی داو ، چەند چاکەیەکن لە چاکەکانی دەوڵەتێکی ڕاستەقینەی ئیسلامی .

بەڵام دەزانم کە لێرەدا کەسانێکی لە ئیسلام بێ هەواڵ و ناشارەزا دەڵێن :

جاخۆ کاکە ئێمە لە ڕووی ئایین و ئیسلامەتی یەوە ناچەوسێنرێینەوە تاکو ئامانجی کۆچکردنمان شۆڕش و خەباتێکی ئیسلامی یانە بێت ، بەڵکو ئێمە وەک (کورد) دەچەوسێنرێینەوە نەک وەک (مسوڵمان) !!

هەڵبەتە ئێمە نەدەبوو لێرەدا وەڵامی ئەم قسەیە بدەینەوە ، چونکە پێشتر بەرپەرچمان داوەتەوەو دەبوو خوێنەر حەواڵەی ئەو شوێنە بکەین ،(١) بەڵام لەسۆنگەی ئەوەوە کە لەم سەردەمەدا زۆر لە شوێن کەوتوو و لایەنگرانی حیزب و ڕێچکە نائیسلامی یەکان ، قسەی گۆرینیان کردۆتە بنێشتە شینکەی سەرزاریان و تووتی یانە دووبارەی دەکەنەوە ، وای بەچاک دەزانم وێڕای ئەو وەڵامە پێشووەی کە ئیشارەتم بۆکرد لێرەش دا شتێکی دەربارە بڵێم :

لەراستی دا ئەو کەسەی ئەم قسەیە دەکات وەک مەلای مەزبوورەی لێ هاتوە کە دەڵێن : ڕۆژێکی خەریکی بڕینەوەی درەختێک بوو ، بەڵام هەر هەمان لاخ (لق) کە لەسەری ڕاوەستابوو بیورەکەشی لەوی دەداو ، سەرەنجام هەر هێندەی زانی لەسەررا سەرەنگرێ بوو !!

---

(١) بڕوانە (سۆزی نەتەوایەتی) لاپەڕە (١٧٢) (ڕەواندنەوەی تەمومژی بۆچوونێکی هەڵە) .

چونکە ئەو کەسەی کە دەڵێ : ئێمە وەک (کورد) دەچەوسێنرێینەوە نەک وەک (مسوڵمان) ، وە لەڕووی نەتەوایەتی یەوە ستەممان لێ دەکرێ ، نەک لەڕووی ئیسلامەتی یەوە ، بە زمانی خۆی دانی پێدا دێنێ کە ئەو کارەی ئەو پێی هەڵدەستێ و ، ئەو ئامانج و مەبەستەی ئەو ئاوبارەی هەوڵ و خەباتی بەرەولا هەڵدەبەستێ ، کارێکی بێ شەرعی و نامسوڵمانەتی یەو ، لە بەرنامەو ئایینی خوادا بەڵگەی لەسەر نیە !!

بەڵێ ئەو کەسە دان بەوەدا دێنێ کە (کوردایەتی) ـ یەکەی لە (مسوڵمانەتی) یەکەی جیایەو ، خەباتی (رزگاریخوازانە) ی کورد شتێکە (ئیسلامەتی) پشتگیری لێ ناکات و ، بە مەبەست و ئامانجێکی ڕەوای حسێب ناکات !

بەڵام نەخێر وانیەو واقیعی (ئیسلامەتی)و(مسوڵمانەتی) پێچەوانەی ئەو جۆرە بیروبۆچوونە تەسک و خواروخێچە فەقیرحاڵانەیە ، چونکە ئیسلامەتی بەس بریتی نیە لە نوێژو ڕۆژوو و زیکرو دووعا ، هەتا کە لە جوغزی ئەم بابەتە مەعنەوی و شەخسی یانە چووینەدەرێ ، پێمان وابێ لە بازنەو جوغزی (ئیسلام) دا نەماوین ، بەڵکو هەر هەمان ئیسلام کە نوێژو ڕۆژوو و باقی درووشمو ئەرکە مەعنەوەی و تاکی یەکانی لەسەر پێویستکردووین ، جەنگ و خەباتی ڕزگاریخوازانەشی لەسەر پێویستکردووین ، وەک فەرموویەتی: (وَمالَكُم لاتُقاتلونَ في سبيل الله والمُستضعفينَ ... ؟!) النساء / ٧٥ . واتە : ئەوە بۆ لەپێناوی خوا و چەوساواندا ناجەنگن ... ؟!

وە (مسوڵمانەتی) تەنیا بەوەندە پێک نایەت کە

بابایەکی (نویژکەر) بێ ، بەڵکو وێڕای ئەمە ، دەبێ خواناسێکی تێکۆشەرو (جەنگاوەر) یش بێ !

ئەمە هەمووی لەلایەکەوەو ، لەلایەکی دیکەشەوە زۆر جێی سەرسوووڕمانە کەسێک واقیعی نائیسلامی یانەی کۆمەڵگای عێراقی بەگشتی و کوردەواری بەتایبەتی ببینێ کە لەسایەی شوومی حوکمی طاغووتی یەوە پڕپڕ بووە لە کوفرو ستەم و بێدادی و چینایەتی و چەوساندنەوەو ڕەوشت نزمی و غەدرو خیانەت و خراپەکاری و .. هتد کەچی بڵێ : ئێمە وەک مسوڵمان ناچەوسێینەوە !! مەگەر هەرکامێک لەم دیاردەو خەسڵەتە پیس و بەدانە دژی ئیسلام و مسوڵمانەتی نین و ، ئیسلام هەر بۆ ئەوە نەهاتوە کە بنەبڕو ڕیشەکێشیان بکات و ، لەجێی وان دا خواناسی و دادگەری و یەکسانی و ئاسایش و ڕەوشت بەرزی و بێ فەرقی و پاکی و چاکەکاری و .. هتد بچەسپێنێ؟!

بەڵێ ئیسلامەتی و مسوڵمانەتی بەس بریتی نیە لە نوێژو ڕۆژوو و زەکات و حەج و زیکرو پاڕانەوە ، هەرچەندە ئەمانە پایەو بنچینەو شتی گرنگ و سەرەکی ئایینن ، بەڵکو ئیسلام بەرنامەیەکە هەموو بوارو لایەنە ماددی و مەعنەوی و تاکی و کۆمەڵایەتی یەکانی ژیان دەگرێتەوەو ، عیبادەت و سیاسەت و تەقواو غەزاو دواڕۆژو دنیاو مزگەوت و بازاڕو حەرب و میحراب و شەونوێژو شەبەیخوون پێکەوە گرێ دەدات و هیچیان بۆ هیچیان فرێ نادات ، وە بەس کاتێکیش ئیسلامەتی و مسوڵمانەتی مەعناو مەبەستی پڕبەپێستی دێتەدی کە کۆمەڵگاو دەوڵەتێک بڕەخسێ هەموو ئەم لایەنانەی مل کەچی بەرنامەی خوا بن ، دیارە لە حاڵێکی واش دا تەنانەت یەک تاقە ئینسانیش ناچەوسێنرێتەوەو بێ بەش نابێ ، چ جای

نەتەوەیەک !! .

ئنجا یەکێک بۆی هەیە بلێ :

باشە تۆ چۆن دەتوانی بەناوی هەموو گەلی کوردەوە وەڵامی پرسیاری (بۆچی کۆچمان کردوە ؟!) بدەیەوە ، لەحاڵێک دا کە هیچ کام لە حیزب و کۆمەڵە ئائیسلامی یەکان بەم وەڵامە قایل نین ؟!

لەوەڵامدا دەڵێم :

لەڕاستی دا مەبەستم لەم وەڵامە ئەوەیە کە هەرکەسێک کوردێکی ڕەسەن و مسوڵمانیکی تەواو بێت ، جگە لە وەڵامی ناوبراو هیچ قسەیەکی دیکە بەخۆی ڕەوا نابینێ ، کەسانێکیش کە لە لایەنی (مسوڵمانەتی) یان (کوردایەتی) یانەوە کەموکووڕی یان هەیە ، ئەوە یان نابێ بڵێین : کورد نەتەوەیەکی مسوڵمانە ، یان دەبێ بڵێین : ئەو جۆرە کەسانە ڕیزپەڕ (شاذ) ن و حیسابیان لەسەر ناکرێ ، چونکە هیچ کاتێک یاسا (قانون) بە ڕیزپەڕان هەڵناوەشێتەوە !! (وردبوونەوەی دەوێ) .

جا ئێستا کە زانیمان وەڵامی ڕاستەقینەی پرسیاری (بۆچی کۆچمان کردوە ؟!) لە ڕوانگەی ئیسلام و خەڵکی مسوڵمانی کوردەوە چی یە ؟ با بچینەسەر وەڵامی پرسیاری دووەم و بزانین داخوا ئەو ئامانج و مەبەستەی بۆی وەدەرکەوتووین تا چ ڕاددەیەک هاتۆتەدی ، یان نەهاتۆتەدی ، وە ئایا ئەو حاڵ و گوزەرانەی کە کاتی خۆی بە ڕەوامان نەزانی تێیدا بمێنینەوە ، ئێستا گۆڕانی بەسەردا هاتوەو لاچوە یان نا ؟!

دووەم

باروودۆخی ئێستای عێراق چۆنە ؟!

خوێنەری بەڕێز !

ئەوەی ڕژێمی طاغووتی بەعس بەسەر گەلی کوردی مسوڵمان بەتایبەتی و ، خەڵکی عێراقی بەگشتی هێناوە ، نەک لە هیچ کوردێک بگرە لە زۆربەی گەلانی دیکەش شێرراوەو پەنهان نیەو ، بەپێویستی نازانم کاتی خۆم و تۆش بە ڕوونکردنەوەی شتی ڕوونەوە بکوژم ، ئنجا ئەوە کە ئایا باروودۆخی ئێستای عێراق بەگشتی و کوردستان بەتایبەتی چۆنەو ، هیچ گۆڕانی بەسەردا هاتوە یان نا ؟! دیسان مەسەلەیەکی ئاشکرایەو حەوجێی بە توێژینەوەو پشکنین و گەڕان و سووڕان ناکات ، چونکە :

ئایا ئەو چەند هەزار گوندو دەیان شارو شارۆچکانەی کە لەماوەی ئەم دەپازدە ساڵەی دوایی دا وێران و خاپوور کراون و بوونە کەلاوەو ، نیزیکەی نیوەی ڕووبەر (مساحة)ی کوردستانی خوارووی دەگرنەوە ، هیچیان ئاوەدان کراونەوەو، کانی و کاریزو سەرچاوەو جۆگاو جۆبارو مزگەوت و حوجرەو قوتابخانەو پردو ڕێ و بان و ڕەزو باخو کێڵگەو زەوی یەکانیان چاک کراونەوە ؟!

وە ئایا ئەو خەڵکە نەدارو بێ کارو کاسبی و دەست بەتاڵ و ڕووت و ڕەجاڵ و بێ ماڵ و حاڵەی کە بە تۆبزی لە شۆڕدووگا زۆرەملی یەکان خزێنراون ڕێگایان پێ دراوە

ـ تەنانەت بە سەڵت و قوڵتیش ـ بچنەوە سەر جێگا و ڕێگای خۆیان و ، چیدی لەبن باری هەژاری و بێ کاری دا نەبن و ، لەسۆنگەی بێ بژێوی یەوە دووچاری دەیان دەردو نەخۆشی کۆمەڵایەتی و خەسڵەت و ڕەفتاری بەدی وەک جاشەتی و سیخوڕی و ڕێگری و دووکان بڕی و سەردانەواندنی جۆراوجۆر نەبن ؟!

وە ئایا ئەو کوفرو ستەم و بێدادی و ڕەگەزپەرستی و چینایەتی و سوودو بەرتیل خۆری و کوشتن و بڕین و داوێن پیسی و قومارو مەیخۆری و بێگارو دەستدرێژی و ڕووتی و بەرهەڵدایی و بێ حەیایی و ترس و لەرزو دڵەڕاوکەو زینتاڵی و بێ حاڵی یەی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی بەعس ئەو خەڵک و جەماوەرە دەستەوستان و بێ دەرەتانەی پێوە گیرۆدە کردوە ، هیچی لێ کەم بۆتەوە ؟!

یان ئایا ئەو حەپسخانە تاریک و تەڵەم و پیسانەی لە پیرو گەنج و ئافرەت و پیاوو وردو درشتەکانی خەڵکی عێراق بەگشتی و گەلی کورد بەتایبەتی پڕکراون ، ژمارەی دیل و گیراوەکانیان و ، ئازارو ئەشکەنجە جۆراوجۆرەکانیان لێیان کەم کراوەتەوە ، یان بەپێچەوانەوە ڕۆژ بۆ ڕۆژێ هەر لە زیادبوون و پەرەستاندن (تطور) دان ؟!

کەواتە :

ئەوەی کە لەبەر واقیع و بارودۆخی تاڵ و بێ حاڵ و بێ ئامانی ڕژێمی خوانەناس و دیکتاتۆرو ڕەگەزپەرستی طاغووت و فیرعەونی عێراق خاک و ئاوو نیشتمانی خۆی بەجێ هێشتوە ، با سوور بزانێ ، کە ئەو واقیعە تاڵ و نائیسلامی ـ یە ، هەتا ئێستاش هەر زیاتر بەرەو تاڵی و بێ دینی چووەو دەچێت ، بەڵام ئەوەی کە کاتی خۆی هەروا بە گەشت و

پیاسەو بۆ هەوای باڵ دان و دنیا دیتن و گەڕان پەڕگەندە بووەو ملی ڕێ یەی گرتوە ، ئەوە دەتوانێ دوای وەدەست هێنانی ئاواتی بگەڕێتەوەو ، بەرەو دۆزەخی بەعس و ژێر نیرو ئامووری طاغووت سەر شۆڕ بکاو سەرەوژێربێتەوە !!

ئێستاش بۆئەوەی چاکتر مەسەلەی (حوکمی گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت لەڕوانگەی ئیسلامەوە) ڕوون و ئاشکرابێت ، دەچینە سەر خاڵی سێ یەم و وەڵامی پرسیاری :

(خواو پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم و مێژوو چ دەفەرموون ؟!)

سێیەم

خوا و پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم و مێژووی ئیسلام چ دەفەرموون؟!

بەڵێ دوای خستنەڕووی خاڵی یەکەم و دووەم کە وەک ڕێ خوشکردن بوون بۆ ئەم باسە با بزانین خوای کاربەجێ و پەروەردگار و پێغەمبەری پێشەوا و سەردارمان علیه الصلاة والسلام لەوبارەوە چ دەفەرموون ، وە با بزانین داخوا مێژووی پڕشکۆی خواناسی و ئیسلامەتی لەوبارەوە چ هەواڵێکمان پێ دەدات ؟!

أ ـ خوای بێ وێنە لەوبارەوە فەرموویەتی :(ولاتَرْكَنوا إلى الذين ظَلَموا فتَمَسَّكُمُ النار ومالَكُم مِنْ دون الله مِنْ أولياء ثُمَّ لاتُنْصَرون) هود / ۱۱۳ . واتە :

وە ـ بەعاستەم ـ مەیل بەلای ئەوانەدا مەکەن کە ستەمیان کردوە دەنا ئاگرتان تووش دەبێت ، وە جگە لەخوا ـ کە ڕەنجاندووتانە ـ هیچ پشتیوانێکتان نیە ، ئنجا یارمەتیشتان نادرێ .

وەک دەبینین خوای دادگەر چوونە نێو ئاگری کردۆتە ئەنجامی یەک تۆز (۱) بەلاداچوونی ستەمکاران ، بەڵکو ئەوانەی کە هەر یەک جار ستەمیان کردوە (۲) چ جای کەسانێک

---

(۱) چونکە توێژەرەوانی قورئان فەرموویانە :(الرُكون أدنى الميل) ا بڕوانە تەفسیری (فتح القدير) ج۲ ص ۵۳۱ ، وە تەفسیری (الميزان) ج۱۱ ص ۵٦ .

(۲) چونکە ئایەتەکە فەرموویەتی :(ولاتركنوا إلى الذين ظلموا) نەک (.. إلى الظالمين) !! ئەم نوکتەیەش خاوەنی تەفسیری (المنار) باسی کردوە .

که دەستیان هەتا ئانیشکان بەخوێنی چەوساوان سووره !!

دەجا دیاره بابایەک کە دەچێتە ژێر ڕکێفی ڕژێم نەک مەیلی کردوەو وەبەر حوکمی ئەم ئایەتە کەوتوە ، بەڵکو یەکجاری خۆی دۆڕاندوەو خۆی بردۆتە ڕیزی ئەوانەوە کە لە دواڕۆژدا پێیان دەگوترێ :(أين الظَلَمة وأعوانُ الظلمة) کوان ستەمکاران و داروودەستەی ستەمکاران ؟!

(إبن حَجَر الهيتمي) فەرموویەتی : کابرایەکی بەرگدروو چوو بۆلای (سُفيان الثَّوري) خوا لێی خۆش بێ ، پێی گوت : قوربان من جل و بەرگی سوڵتان دەدرووم ، ئایا لە ڕیزی یارمەتی دەرانی زاڵمان (أعوان الظلمة) دەژمێرریێم ؟!

(سفيان) فەرمووی : بەڵکو تۆ خۆت لە ستەمکارانی ، بەڵام یارمەتی دەرانی ستەمکاران (أعوان الظلمة) ئەوانەن کە دەرزی و دەزووەکەت پێ دەفرۆشن ![(1)]

دیسان (إبن حَجَر) لە تەفسیرو لێکدانەوەی ئایەتی : (أُحشروا الذين ظَلَموا وأزواجَهُم ..) الصافات / ٢٢ . دا ، فەرموویەتی :(وازواجهم أي أُشباههم وأتباعهم) واتە : (أُزواجهم) یانی : هاو وێنەکانیان و شوێن کەوتووەکانیان[(2)]!

(زمخشري) یش لە تەفسیری ئایەتی (ولاتركنوا إلى الذين ظلموا ..) دا فەرموویەتی :(.. والنهي متناول للانحطاط في هواهم ، والانقطاع إليهم ومصاحبتهم ومجالستهم وزيارتهم ومداهنتهم ، والرضا بأعمالهم ، والتشبه بهم ، والتزيي بزِيِّهم ، ومد العين إلى زهرتهم ، وذكرهم بما فيه تعظيم لهم ..)[(3)] واتە :

---

(١) بڕوانە (الزواجر عن إقتراف الكبائر) ج٢ ص ١٠٣ .
(٢) بڕوانە هەمان سەرچاوەی پێشوو . لاپەڕە (٩٧) .
(٣) بڕوانە (الكشاف عن حقائق غوامض التنزيل) ج٢ ص ٤٣٣ .

وە قەدەغەکردنەکە هەموو ئەم شتانە دەگرێتەوە : مل کەچ کردن بۆ ئارەزوویان ، وە خۆبەلادا برینیان ، وە برادەرایەتی کردنیان ، وە لەگەڵ دانیشتنیان وە سەردانیان وە نەرمی لەگەڵ نواندنیان ، وە رازی بوون بە کردەوەکانیان ، وە خۆ وەک وان پیشاندان ، وە پۆشینی جل و بەرگیان ، وە چاوبرینە زەرق و بەرقیان ، وە باسکردنیان بەشێوەیەک کە بەگەورەگرتنیاتی تێدابێت .

دیسان (زمخشري) لە تەفسیرەکەی دا نووسیویەتی :

(ولقد سُئِل سفیان عن ظالم أُشرف علی الهلاک في بریة ، هل یسقی شربة ماء ؟ فقال لا ، فقیل له :یموت ؟ فقال : دعه یموت)(١) واتە :

وە پرسیار لە (سوفیان) کرا دەربارەی زۆردارێک کە لە چۆڵایی یەک دا خەریکی مردنە ، ئایا قمە ئاوێکی دەدرێتێ ؟ فەرمووی : نەء ، پێی گوترا : ئەدی بمرێ ؟ فەرمووی : لێی گەرێ با بمرێ .

(قرطبي) یش لە تەفسیرەکەی دا لە تەفسیری ئایەتی (ولاترکنوا إلی الذین ظلموا ..) فەرموویەتی :(.. وانها دالة علی هجران أهل الکفر والمعاصي من أهل البدع وغیرهم ، فان صحبتهم کفر أو معصیه ، إذ الصحبة لاتکون إلاّ عن مودة . وقد قال حکیم :

عن المرء لاتسأل وسل عن قرینه
فکل قرین بالمقارن یقتدي (٢) واتە :

---

(١) بڕوانە (الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل) ج٢ ص ٤٣٤ .
(٢) بڕوانە (الجامع لاحکام القرآن) ج٩ ص ١٠٨ .

.. وە ئەم ئایەتە بەڵگەیە لەسەر پەیوەندی پچڕاندن لەگەڵ کافرو خراپەکاران دا لە بیدعەتچی و غەیری وانیش، چونکە دۆستایەتی کردنیان یان کوفرە یان گوناحە، لەبەرئەوەی کە برادەرایەتی هەر بەرهەمی خۆشویستنە ..

بەڵێ خوێنەری بەڕێز !

وەک دەبینین لەڕوانگەی قورئانەوە نیزیک بوونەوە لە کافرو زۆرداران تەنانەت[1] ئەگەر لەشێوەی دەرزی و دەزوو پێ فرۆشتن و سەرلێ دان و لەگەڵ دانیشتن و ڵاساکردنەوەو چاولێکردن لە بەرگ و پۆشاک داو بەچاکە باسکردنیش دا بێت حەرامو قەدەغەیەو یان کوفرە یان لانی کەم گوناحو تاوانێکی گەورەو بێزرەزایە ..

ئێستاش کە تۆزێک بەدرێژی ئەم مەسەلەیەمان لەڕوانگەی قورئانەوە توێژیەوە، هەروا بەکورتی و بەخێرایی لەڕوانگەی سوننەتی پێغەمبەر علیه الصلاة والسلام و مێژووشەوە چاوێکی پێدا دەخشێنین :

---

(١) کەواتە دەبێ ئەگەر ئەو نیزیک بوونەوەیە لە شێوەی سیخوڕی و جاسووسی و جاشەتی و سەربازی بۆکردن دا بێت، سزاو جەزرەبەکەی چۆن بێت ؟

(مکحول الدمشقي) کە یەکێکە لە گەورەترین زانایانی ئیسلام لەوبارەوە فەرموویەتی : (يُنادي منادٍ يوم القيامة أين الظلمة وأعوانهم فما يبقى أحد حبر لهم دواة أو برى لهم قلما فما فوق ذلك إلا حضر معهم فيجمعون في تابوت من نار فيلقون في جهنم) .

بڕوانە (الزواجر ...) ج٢ ص١٠٣ .

ب ـ پێغەمبەریش علیه الصلاة والسلام لەوبارەوە فەرمـــوودەی زۆرن ، هەندێکیان لێ دەخەینەڕوو :

١ـ (مَن تَشَبَّهَ بِقَوم فَهوَ منهم) رواه أحمد وابـــــوداوود والطبراني وصححه العراقي وابن حبان . واتە : هەرکەسێک بچێتە سەر شێوەی کۆمەڵێک ئەوە لەوانە .

٢ـ (من كثر سواد قوم فهو منهم) رواه أبويعلي والديلمي . واتە : هەرکەسێک ئاپۆرایی کۆمەڵێک زۆربکات لەوانە .

٣ـ (سيكون أمراء فسقة جورة فمن صدقهم بكذبهم وأعانهم على ظلمهم فليس مني ولست منه ولايرد علي الحوض) (١) رواه النسائي والترمذي وأحمد .

جـ ـ مێژووشمان هەواڵمان پێ دەدات کە پێغەمبەران علیهم الصلاة والسلام و خواناسان بەدرێژایی مێژوو هەرکاتێک لەبەرخوا کۆچیان کردبێ و نیشتمانی خۆیانیان بەجێ هێشتبێ ، مەگەر خەڵکەکە چاک بووبێ و گەڕابنەوە ، دەنا نەگەڕاونەوە مەگەر بە سەرکەوتنەوە ، بۆ وێنە :

إبراهيم و لوط و يونس و موسى و أصحاب الكهف .

هەڵبەتە ئەو دیاردەی کۆچکردن و نەگەڕانەوەیە بەبـــێ سەرکەوتن و دەسەڵاتی تەواوەوە بە جوانترین شێوە لـــە مێژووی ژیانی پێغەمبەری پێشەوامان دا صلى الله عليه وسلم دەبینرێ .

---

(١) ئەم فەرموودەیە لە کتێبی (سۆزی نەتەوایەتـــی) لاپەڕە (٣٩) دا لێک دراوەتەوە .

خوێنەری بەڕێز !
ئێستا کە زانیمان خواو پێغەمبەر صلی الله علیه وسلم و مێژووی خواناسان بڕیاریان دەربارەی مەسەلەی ناوبراو چی یە ، کاتی ئەوە هاتوە کە بچینە سەر باسی چوارەم و بە ڕاشکاوی و لەڕووی بەڵگەی پتەوەوە رای بگەیەنین کە :

چوارەم
گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت تاوانێکی یەکجار زلە

وە لەڕاستی دا وەک لە (ڕێ خوشکردن) دا گوتمان ئەم خاڵی چوارەمە ئەنجام و بەرهەمێکی مەنتیقی و سەلمێنراوی وەڵامی سێ پرسیارەکانی پێشەوەیە ، چونکە :
مادام زانیمان ئامانج و مەبەستمان لە کۆچکردن و نیشتمان بەجێ هێشتن بووژاندنەوەی ئیسلام و هێنانەوەی حوکمی خوایە پێشێ لە بەشە کوردستانی سەر بە عێراق داو ئنجا پێ بەپێ لە بست بە بستی نیشتمانی ئیسلام و سەرتاسەری دنیادا ، وە زانیمان کە بارودۆخی ئێستای کوردستان و عێراقیش بەگشتی ئەگەر لەوکاتەی کۆچمان تێداکرد ویران ترو نائیسلامی تر نەبێت چاکتر نیە ، وە زانیشمان کە خواو پێغەمبەرەکەی علیه الصلاة والسلام ڕێگامان نادەن هەر

بەعاستەمیش لە ستەمکاران نیزیک ببینەوەو تەنانەت بە قسەی سەرزارەکیش پشتگیری یان لێ بکەین و ، هەر بە ڕواڵەتیش وەک وان بچین و ، بگرە هەر بە نووسینیش ژمارەیان زۆر بکەین ، چ جای لەگەڵیان بین و بەرگری یان لێ بکەین و هاوکاری یان بکەین و خۆمانیان بۆ بەکوشت بدەین !!

بەڵێ ئێستا بە ڕاشکاوی و بێ پێچو پەنا بوو بە شتێکی ئاشکراو سەلمێنراوو نکوولی لێ نەکراو کە :

(گەڕانەوە ژێر نیری طاغووت لە ڕوانگەی ئیسلامەوە) تاوانێکی یەکجار زلە .

ئێستاش کاتی ئەوە هاتوە بچینە سەر خاڵی پێنجەم و بزانین داخوا ئەوانەی دەگەڕێنەوە ژێر ڕکێفی ڕژێم چ جۆرە کەسانێکن و حوکمیشیان لە ڕوانگەی ئیسلامەوە چی یەو چۆنە ؟!

ئەوانەی دەچنەوە بن باڵی طاغووت کێن و چۆنن ؟!

بەشێوەیەکی گشتی ئەو خەڵکەی دەچێتەوە باوەشی ڕژێمی طاغووتی لە عێراق دا دوو جۆرن ؛

أ ـ مسوڵمان ب ـ نامسوڵمان

مسوڵمانەکانیش دوو جۆرن :

١ـ لە ئیسلام حاڵین بەڵام بڕوایەکی لەرزۆک و دانەمەزراویان هەیە .

٢ـ فەقیرحاڵ و ناحاڵین و ئیسلام بەس لە جوغزێکی تەسک دا دەبینن و ، نازانن کە ئەو خوایەی نوێژو ڕۆژووی لەسەر پێویست کردوون ، هەر ئەویش لە ستەمکاران نیزیک بوونەوەی لێ قەدەغەکردوون و ، جەنگ و خەباتیشی لەسەر فەرزکردوون !

نامسوڵمانەکانیش دیسان دوو بەشن و هەردووکیشیان چارەڕەش و سەربەهەشن ؛

١ـ بەشێکیان لەسەرەتاوە بەدڵی خۆیان بۆ شۆڕش و خەبات و بەمەبەستی ڕزگاری خەڵک هاتبوون ، بەڵام پاش دەست لەبنی هەمبانەی بەتاڵی ڕێچکان دەرچوون و ڕەنج بەزایەچوون و بێ هیوابوون ، بڕوایان بە شۆڕش و خەبات نەماوەو سەربەرەژێر بەرەو هەڵدێر بەناچاری ملیان ناوەو ، کەمێکیشیان هەر لەمێژە لە یەکێک لە وڵاتانی ڕۆژئاوای سەرمایەداری بورژواو کۆنەپەرست و فاشیستدا جێ پێ ، یان هێلانەی خۆیان و خێزانیان سازداوە !!

٢ـ بەشەكەی دیشیان هەر لەرۆژی بەرێوە بەنیازی شۆڕش و مۆرش و خەڵك رزگاركردن نەهاتبوون ، بەڵكو دینەموۆی وەگەڕخەرو دەماری بزوێنەریان خۆحەساندنەوە یان حەواندنەوەو ، فیزو كەشخەكردن و گەدەو داوێن تێركردن بووە ، ئێستاش كە ئەو مەبەستانەی بەدوایاندا وێل بوو بوون ، زەمینەی وەدەستخستنیان نەماوەو ، ئەو درۆزناوەی تا ئێستا پاراویان لەبەر دەكردن چۆڕەبڕ بووەو تڵپاتی تەڕی تێدانەماوە ، ناچارن بەهەمان مەبەستی پێشووەوە بەرەو هەوارو مەنزڵێكی دیكەی هەموارو لەبارو بەرهەمدار ملی ڕێ بە بگرن و بگەڕێنەوە دواوە !!

كەواتە :

ئەوانەی دەچنەوە نێو باوەشی گەرمی طاغووت سەرجەم چوار جۆرە كەسن :

١ـ مسوڵمانێكی بڕوا دانەمەزراوو زراوچوو و بەزیو .

٢ـ مسوڵمانێكی ناحاڵی و فەقیرحاڵ و نەپەڵتیو .

٣ـ نامسوڵمانێكی شەوەڕەشگێڕی بێ هیواو بە بن بەستگەیشتوو .

٤ـ نامسوڵمانێكی ئارەزووخوازی تێرنەخواردووی هەوار لێ تێكچوو .

حوكمی هەركام لەم چوار جۆرە گەڕاوانەش ، لەڕوانگەی ئیسلامەوە ئاوایە :

١ـ جارێ باباي نامسوڵمان ئەوە بەدەردی پێشینان دەڵێن :

(بووكمان گەلێك جوان بوو خروێلكە (ئاوڵە) شی لێ هاتن) !

ئەوانە سەرەڕای كوفرو بێ بڕوایی ، تاوانی نزمی و پەستیو زاڵم پەرستیشیان هاتۆتەسەرێ ، بەڵام هەرچۆنێكی بێ (بێ هیوا بە بن بەستگەیشتوو) ەكە حاڵی چاكترە لە

(شارەزووخوازە تێرنەخواردوو) ەکە ، چونکە ئەوەی لە هەقێ دەگەڕێ و نایپێکێ ، وەک ئەوە نیە کە بەرەو باطل دەڕوا و دەشی پێکێ ! یەکەمیان ڕێ ی تێ دەچێ - ئەگەر بەردەوام بێ لەسەر گەڕان - ڕۆژێک لەڕۆژان بەمراد بگا ، بەڵام دووەم زۆر دوورە .

٢- بابای مسوڵمانیش ، ئەوەیان کە ناحاڵی و نەگووراوە ، زۆر چاکترە لەوەی بەزیبوو بڕوا دانەمەزراوە ، چونکە ئەگەر بابای ناحاڵی بڕوبەهانەیەکی لە بێ ئاگایی و نەزانی لەدەستدایە ، کابرای زۆرزان ڕێگای لاموجیمی لێ گیراوە ، هەڵبەتە هەردووکیشیان بە چەندان دەقی قورئان و سوننەت دەوریان گیراوە ، وەک : (أتامرون الناس بالبر وتنسون أنفسكم وأنتم تتلون الكتاب أفلاتعقلون) البقرة / ٤٤ .
وە (فاسئلوا أهل الذكر إنْ كنتم لاتعلمون) النحل / ٤٣ .
وە (لِمَ تَقولونَ مالاتفعلون . كَبُرَ مَقْتًا عندَ اللهِ أنْ تَقولوا مالاتفعلون) الصف / ٢ ، ٣ .
وە (ولقد يسّرنا القُرآن للذِكر فَهل مِنْ مُدَّكِر) القمر / ١٧ .

کۆتایی ئەم باسەش بەم ئایەتە پڕ هەڕەشەیە دێنین کە دەفەرموێ :
(إن الذين توفاهم الملائكة ظالمي أنفسهم قالوا فيم كُنتم قالوا كنا مستضعفينَ في الأرض قالوا أَلَمْ تَكُن أرض اللهِ واسعةً فتُهاجروا فيها فأولئك مأواهم جهنم وساءت مصيرا) النساء / ٩٧ . واتە :
بێگومان ئەوانەی کە فریشتەکان گیانیان کێشان لەحاڵێکدا کە ستەمیان لەخۆیان کردبوو - بەهۆی کۆچ نەکردنەوە -

پێیان گوتن : لەچی دابوون ؟ ـ بۆچی لەژێر نیری طاغووتدا مانەوە ؟ ـ گوتیان ئێمە چەوسێنراوە بووین لەزەوی دا ـ و توانای ڕاکردنمان نەبوو ـ (فریشتەکان) گوتیان : ئەدی زەوی خوا فراوان نەبوو کە کۆچتان تێدا کردبا ؟! جا ئەوانە شوێنیان دۆزەخەو خراپترین سەرەنجامیش ئەوێ یە .

ئێستاش دەچینەسەر خاڵی شەشەم و کۆتایی :

شەشەم
گەڕانەوەی ئیسلامی یانە

خوێنەری بەڕێز !

خوا پشتیوان بێ لەم خاڵەدا کە باسی کۆتایی ئەم نامیلکەیەیە ، باسی چۆنیەتی و شێوەی گەڕانەوەی ئیسلامییانە بەرەو وڵات و نیشتمان دەکەین .

پێشەکی دەڵێم :

مەبەست لە گەڕانەوەی ئیسلامی یانە ، ئەو شێوە بەرەو نیشتمان گەڕانەوەیە کە لە ئیسلامدا بە شتێکی شەرعیو ڕەوا دانراوە . کەواتە با بزانین داخوا ئیسلام چ جۆرە گەڕانەوەیەک بە ڕەواو شەرعی دادەنێ ؟!

دەتوانین لە دوو خاڵدا وەڵامی پرسیاری پێشوو بخەینەڕوو :

یەکەم : ئیسلام تەنیا کاتێک بە شوێن کەوتووانی کۆچکردووی ڕەوادەبینێ کە بگەڕێنەوە سەر جێ و ڕێ و نیشتمانی ئازیزیان کە ئەو ئامانجو مەبەستە بەرزو پیرۆزەی لەسەرەتاوە بۆ وەدەست هێنانی دەست بەرداری خزم و خوێش و خاک و ئاویان بوون ، دەستگیری بکەن ، کە بریتیە لە گۆڕین و چاککردنی کۆمەڵ و لابردنی کوفرو ستەم و فەسادو ، چەسپاندنی برواو دادگەری و چاکە ، لەڕێی بنیاتنانی کۆمەڵگایەکی مسوڵمان و دامەزراندنی دەوڵەتێکی ئیسلامی ڕاستەقینە .

ئەگەرنا بەهیچ شێوەیەک بۆی نیە بگەڕێتەوە نێو کۆمەڵگایەک کە ناتوانێ خوای تێدا بپەرستێ ، هەروەک چۆن بۆی نیە خۆی بخاتەوە نێو گڕو مەشخەڵی ئاگرێک کە لێی قوتاربووە ، وەک پێغەمبەرمان علیه الصلاة والسلام لەوبارەوە فەرموویەتی :

(ثلاثٌ مَنْ كُنّ فيه وجَدَ حلاوةَ الايُمان : أن يكون الله ورسوله أحب إليه مما سواهما ، وأن يُحبَّ المرء لايحبه إلا لله ، وأن يكره أن يعود في الكفر بعد إذ أنقذه الله منه ، كما يكره أنْ يُلقىٰ في النار) رواه البخاري ومسلم وأحمد والنسائي والترمذي وابن ماجةَ .

واتە :

هەرکەسێک سێ خەسڵەتی تێدابن شیرینایەتی بڕوای دەستکەوتوە : کە خواو پێغەمبەرەکەی علیه الصلاة والسلام لە غەیری وان لەلا خۆشەویستتر بن ، وە کە ئینسانێکی خۆش ویست بەس لەبەر خوا خۆشی بوێ ، وە کە پێی ناخۆش بێ بگەڕێتەوە نێو کوفر دوای ئەوەی خوا لێی قوتار کردوە ،

هەروەک چۆن پێی ناخۆشە فڕێ بدرێتە نێو ئاگرەوە .

دووەم : بێگومان ئێمە خۆمان بە ئوممەت و کۆمەڵ (جماعة) ی پێغەمبەر صلى الله عليه وسلم لەقەڵەم دەدەین ، دیارە ئەو زاتە بەرزەش ڕووحم بەقوربانی ڕێ و شوێنەکەی بێت ، خوا گێڕاویەتی بە ڕابەرو چاوساغ و سەرمەشقی ئێمە وەک فەرموویەتی :(لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة لِمَن كان يرجوا الله واليوم الآخر وذكر الله كثيرا)الأحزاب/٢١ واتە : بێگومان لە پێغەمبەری خوادا بۆ ئێوە سەرمەشقی ـ یەکی چاک هەیە ، بۆ هەرکامێکتان کە بەئومێدی ـ دیداری ـ خوا و ـ پاداشتی ـ دواڕۆژەو زۆریش یادی خوا دەکات .

جا دیارە کە ئەو سەرمەشقی و پێشڕەوایەتی یەی پێغەمبەریشمان عليه الصلاة والسلام تایبەت نیە بە لایەنێک و دووانەوە ، بەڵکو گشتی و هەمەلایەنەیەو، پێویستە ئێمە لە هەموو وردو درشتی ژیان و هەڵس و کەوتەکانمان دا ئەو پێشەوا ڕەندو سەرکردە ڕەوشت پەسندە بکەینە سەرمەشق و جێی سەرنج و چاولێکردنمان ، دەجا شتێکی ئاشکرایە کە پێغەمبەرمان عليه الصلاة والسلام دوای ئەوەی بە فەرمانی خوا کۆمەڵگای پڕ کوفرو ستەم و خراپەی مەککەی بەجێ هێشت و ماڵ ئاوایی لەو نیشتمانە ئازیزەی کرد کە لە هەموو شوێنێکی خۆشتر دەویست ، (١) بەڵام خوا و ئیسلامی لەوی لەلا

---

(١) وەک بۆخۆی لەوبارەوە فەرموویەتی :(ما أطيبك مِنْ بَلَد وأحبك إليّ ، لولا أن قومي أخرجوني فيكِ ما سكنتُ غيرَكِ) . رواه الترمذي عن ابن عباس .
بۆ ماناو مەبەستی ئەم فەرموودەیەش سەرنجی کتێبی (سۆزی نەتەوایەتی) بدە ، لاپەڕە (٦٦) .

خۆشەویست تر بوو ، دەستی بە شۆڕش و خەباتی بێ وچـان و خۆڕاگرانەی فیکری و سیاسی و کۆمەڵایەتی و چەکدارانـە کردو ، تەنیا (١) کاتێک گەڕایەوە ئەو شارە پیرۆزە کە سروودی (الحمد لله وَحده ، نَصَر عَبْدَه ، وأعز جُنده ، وهزم الأحزاب وَحْدَه) ی بەسەر زارەوە بوو !

کەواتە :

ئێمەش کە خۆمان بە کۆمەڵ و شوێن کەوتووی ئـەو پێغەمبەرە بەرزە دەزانین ، پێویستە بە شوێن پـێ ی وی دا هەنگاو بنێین و ، هەڵوێست و ڕەفتارە ئیسلامی یە بەرزەکانی وی بکەینە سەرمەشق و جێ ی سەرنج و تێوەڕامانمان .

دەجا خوا پشت و پەنامان بێت ئێمەش لەسەر خەبـات و کارکردنی ئیسلامی یانەمان بەردەوام دەبین و ، بێ پسانەوە دەست بەکار دەبین ، هەتا خوا بە لوتف و بەزەیی خۆی لـە ئەنجامی خۆگۆڕین و چاککردن و زەبری گرچووبڕو زراوڕژێـن لە دوژمن وەشاندن دا ، دەرووی خێرمان لێ دەکاتـەوەو ، واقیعی ژیانمان بۆ دەگۆڕێ ، وەک فەرموویەتی :

(إن الله لايُغير مابِقَوم حتىٰ يُغيرُوا ما بِأنفُسِهم ...) الرعد / ١١ .

ئەوانەش کە گومانیان وایە تازە لە کوردسـتان دا ناگونجێ خەباتی چەکدارانە بکرێ ، لە دوو حاڵ بەدەر نین یان نامسوڵمانی بەس پشت بەخۆ بەستووی دەستی خوا نەدیـوی تەپیوو بەزیون ، یان مسوڵمانی بڕوا دانەمەزراوو دڵ بەتاڵ و نەپەڵتیون .

---

(١) بێگومان لە ساڵی (٧٠٦) ی کۆچی دا بەمەبەستی حـج و عەمرە بەرەو مەککە گەڕایەوە ، نەک بۆ نیشتەجێبوون و مانەوە .

ئەم مەسەلەیەش حەوجێی بە ڕوونکردنەوەو شیکردنەوەی زۆر دەکات و ، گەلێک پەڕاوێزی جۆراوجۆری لەسەر هەڵدەستن بەڵام لێرەدا دەرفەت نیەو ، خوا پشتیوان بێ بەتەمام لە داهاتوویێکی نیزیک دا نووسراوێک دەربارەی :
(هۆی سەرنەکەوتن و هەرەس هێنانی شۆڕش و جووڵانەوەکانی کوردو ، ڕێگای چارەسەر) بنووسم و ، لەوێ دا مەسەلەی ناوبڕاوو گەلێک باس و بابەتی دیکەش دەتوێژرێنەوەو ، لە مەحەکی عەقڵ و شەرع دەدرێن و هەڵدەسەنگێنرێن .

لەکۆتایی دا

ئەوەی دەمەوێ لەکۆتایی ئەم برە توێژینەوەیەدا دەربارەی مەسەلەی (چوونەوەو نەچوونەوە ژێر نیری طاغووت) بیخەمەڕوو ، دوو شتن :
یەکەم :
گەلی کوردی هەر چوار پارچە بەشکراوەکانی کوردستانی داگیرکراو ، گەلێکی خواناس و مسوڵمانەو ، جگە لە ئیسلام بە هیچ شتێکی دیکە ڕازی نەبووەو نابێ ، کە جاروبارێش بەشێک لەو گەلە ستەمدیدەو بێ شوانە پەنای بردۆتە بەر چەند ڕێچکەو بیردۆزەیەکی ڕۆژهەڵاتی و ڕۆژئاوایی ، ئەوە ناگەیەنێ کە ئەو گەلە مسوڵمانە لە ئیسلام پاشگەز بۆتەوەو چۆتە سەر ئایین و بەرنامەیەکی دیکە ، بەڵکو یەکەم لەڕووی ناچاری و تێگیراوی و دەستلە پچکان بڕاوی یەوەو ، دووەم بەهۆی نەزانی و بێ ئاگایی و شارەزانەبوونی وەک

پێویست بە تیرۆتەواوی و هەمەلایەنەیی بەرنامەکەیـــەوە ـ کە ئیسلامە ـ و سێ یەم لەسۆنگەی کەمتەرخەمی و دەباران دا نەبوون و نەزانین و نەتوانینی ئەو مەلاو خوێنـــدەوارو رۆشنبیرە ئیسلامی یانەوە کە خەڵک بە شوان و چاوساغـــی خۆیانی لەقەڵەم داون ، دووچاری چۆرتمی گۆرین بــووەو ، لە تەڵەو داوی رێچکان کەوتوە .(١)

وە لەڕاستی دا پەندی (لە کۆلکی ڕەوی یەوەو بەســەر بەرازی داکەوت) لە گەلی کوردمان ڕووی داوە ، چونکە لـە کەس شارراوە نیە ، کە ئەو ڕێچکەو بیردۆزانە بۆ گەلـــی کوردو نیشتمانەکەی وەک ئەو بایەقووش (کوندەپەپوو) ە بوون کە خەڵکی عەوام دەڵێن ، لەهەر جێ یەکی بخوێنێ دەبێتە کەلاوەو وێران دەبێت .(٢)

دووەم :

کەواتە ئەگەر هەتا ئێستا لەبەر هەر هۆیەک بـــووە خۆمان گیرۆدەی داوی ڕێچکان کردوەو ، لەئەنجامی ئەوەش دا هەم خۆمان ـ وەک شۆرش ـ گەندەڵ کردوەو هەم زۆربــــەی گەلەکەمانمان ناچاری دوورەپەرێزی کردوەو هەم خەڵکمـــان لەخۆمان و گەلەکەمان دڕدۆنگ کردوەو ، هەم خوامان لـــە خۆمان ڕەنجاندوە ، با لەمەودوا ڕاستەشەقامی خـــواو پێغەمبەرەکەی علیه الصلاة والسلام بگرین و ، وەک پێویست

---

(١) ئەو مەسەلەیە تا رادەیەکی چاک لە نامیلکەی : (کوردستان بۆ وێران بوو و چۆن ئاوەدان دەبێتەوە ؟!) دا توێژراوەتەوە .

(٢) سەرنجی هەمان سەرچاوەی پێشوو بدە .

بەئیسلامەوە پابەندبین ، بۆئەوەی لەپێشەوە حاڵ و وەزعی خۆمان و گەلەکەمان بگۆڕین و چاک بکەین و ، لەئەنجامی ئەوەش دا خوا لەخۆمان ڕازی بکەین ، بێگومان هەر گەل و کۆمەڵێکیش خوا لێیان ڕازی بێ و خۆشی بوێن پشتیان دەگرێ و لەسەریان دەکاتەوە ، مسۆگەر مسۆگەریش بین هەر گەل و کۆمەڵێک ـ هەرچەندە زۆر کەمیش بن ـ خوایان لەگەڵ بێ و لەسەریان بکاتەوە هیچ هێزێک دەرۆستیان نایەت و خۆیان بۆ ڕاناگرێ .

ئیدی بەئومێدی لەگەڵ خوا ئاشت بوونەوەو ، لە ئیسلام نیزیک بوونەوەو ، تاقە رێی چارەسەر دیتنەوە .

يا أيها الذين آمنوا إنْ تَنْصُروا اللهَ يَنصُركُم ويُثَبِّت أقدامَكُم . والذين كفروا فَتَعسًا لهُم وأضل أعمالَهم .

وآخر دَعوانا أنِ الحمدُ لِلهِ ربِّ العالمين

٨ شوال ١٤١٠

خدراوا

بەشە کوردستانی سەر بە ئێران

بانگەوازێ
بۆ گەلی کوردی بێدارو بەئازار

بسم الله الرحمن الرحیم
یا أیها الذین آمنوا استجیبوا لله وللرسول إذا دعاکم لما یُحْیِیکُم ..

ئەی گەلی کوردی خۆشەویست !
لەکەسمان پەنھان نیە کە بە چ قۆناغێکی سەخت و دژوارو بارودۆخێکی ناسک و بەئێش و ژواردا تێ دەپەڕین ! بەڵام بەدەردی پێشینانمان فەرموویانە :(چ ئەلەم بێ قەلەم نین)(١) ! جا هەرچەندە لە پەیدابوونی ئەم بارودۆخو واقیعە پڕئێش و ژانەمان دا زۆر لایەن دەستیان هەیە ، هەر لە ئیمپریالیزمی جیهانخۆری سوورو ڕەشەوە بیگرە هەتا ڕژێمە ڕەگەزپەرست و شۆڤێنی یە ناوچەیی یەکانی گەلانی دەوروبەرمان و ، تەنانەت جەماوەرو کۆمەڵ و بزووتنەوە ساردو سڕو کەمتەرخەمە مسوڵمانەکانی (جیهانی ئیسلامی) یش !! بەڵام گومانی تێدا نیە کە بۆخۆشمان بێ خەتا نین و ، بەڵکو ئەگەر بەوردی و بێ لایەنی و بابەتی یانە سەرنج بدەین ، دەزانین کە بۆخومان پشک و بەشی هەرە گەورەمان لە ڕەخسانی ئەم واقیعە دژوار پڕ

---

(١) ئەلەم : ئازار ، قەلەم : درک ، چقڵ .

ئازارەی خۆمان دا هەیە ،[1] خواش فەرموویەتی :
(أَوَلَما أَصابَتكُم مُصيبةٌ قد أَصبتم مِثْلَيْها قُلتُم أَنّى هذا ؟!
قل هُوَ مِنْ عندِ أَنفسِكم ..) آل عمران / ١٦٥ .

دەجا جەماوەری بێ پشتیوان و مافخوراوی کوردی مسوڵمان !
وەرن با هەموومان وێکڕا یەکدڵ و یەکدەست دەست لە ڕێسمانی خوای پەروەردگارمان بگرین ، کە تاقە پشت و پەنای ڕاستەقینەمانە ، وە با چیدی بەهۆی شوێن کەوتنی ڕێچکەو بیردۆزە مرۆڤکردە خەیاڵی یەکانەوە خۆمان دەسخەڕۆ نەکەین و، نەکەوینە دوای کڵاوی بابردوو !

بەسە با چیدی ئارەق و خوێن و وزەو تینمان لە گونیەی بن دڕاوو هەگبەو گیرفانی ڕێچکەی خوارو سەرکردەی بێ بار نەکەین !

با بەدەنگ بانگەوازی خوای میهرەبانمانەوە بچین کە دەفەرموێ :(ئەی ئەوانەی بڕواتان هێناوە ! بەدەم بانگەوازی خواو پێغەمبەرەوە علیه الصلاة والسلام بچن ، کە بانگیان کردن بۆلای بەرنامەیەک کە زیندووتان دەکاتەوە ..) .

هەڵبەتە ئەی جەماوەری کوردی مسوڵمان ! دەزانین کە لە چ تەنگدەستی و نەداری و بێ حاڵی یەکدا دەیساچینین ، بەلام نابێ ئەم وەزعە ناهەموارە چۆکمان پێ دابدات و کۆڵمان پێ بدات ، چونکە وەک گوتراوە :
بقدر الكدّ تكتسب المعالي مَنْ طلَبَ العُلىٰ سَهِرَ الليالي

---

(١) لە نامیلکەی (کوردستان بۆ ویران بوو و چۆن ئاوەدان دەبێتەوە ؟!) دا ئەم باسە تویژراوەتەوە .

بەڵێ هەر گەل و کۆمەڵێک بیەوێ لەبن باری مەینەتی و زینتاڵی بێتەدەرێ و بە پەیژەی ئازادی و سەربەستی دا بچێتەسەرێ ، حەتمەن دەبێ ئازارو ئێش و ناڕەحەتی و کوێرەوەری لەخۆی بگرێ .

جا بێگومان ئێمەی کورد زۆرمان ئازار چێشت و زۆرمان دەردەسەری لەخۆگرت بەڵام چونکە لەرِێ ی سروشتی یەوە بەرەو ئامانج نەچووین ، کە ڕاستە شەقامی خوایە هیچمان بەهیچ نەکرد ، بگرە زۆریشمان زەرەرکرد .

بەڵام بەهەر حاڵ سوار هەتا نەگلێ نابێتە سوارو ، هەر عەقڵە لە خەسارێک ، با پەند لە ڕابردوو وەربگرین و ، ئەمجارە ڕاستەرِێ ی ئیسلام بەرەو ئامانج و مەبەستی شەرعیو رەوامان بگرین .

هەڵبەتە ئێمەش وەک کەسانێکی ئیسلامی پەیمانمان بە خوا داوەو ، گفت و بەڵێنیش بە گەلی مسوڵمانمان دەدەین، کە بەپێی خەت و ڕێبازی پێغەمبەرمان علیه الصلاة والسلام لەسەر خەبات و تێکۆشانی ڕەوامان بەردەوام بین و ، لە هەموو ئێش و ژان و هەورازو نشێوو تاڵی و شیرینی یەک دا کە دێتە ڕێ ی خەڵکی خواناسمان ـ خوا پشتیوان بێ ـ بەشداربین و ، هەتا نانێکمان هەبێ پێکەوە لەتی بکەین و ، بەکورتی ؛ تێری و برسیەتی و ژیان و مردنمان پێکەوە بێت .

ئیدی بەهیوای ئەوەی کە وەک هاوەڵە بەڕێزەکانی پێغەمبەرمان علیه الصلاة والسلام خوا لێیان ڕازی بێ ڕووتیو نەداری و برسیەتی و سەرماو گەرماو مەینەتی نەتوانێ کارمان تێ بکات و ، پشتمان پێ لە جیهادو خەبات بکات ، نەک وەک بەنی ئیسڕائیلی یەکان ، کە لە بیابانی سینادا

خۆیان لە ژیان و گوزەرانی سادەو کەم مەسرەفدا ڕانەگرت و پەلپ و بیانووی خواردنی زۆرو جۆراوجۆریان بە مووسا علیه الصلاة والسلام گرت و ، سەرەنجام دووچاری ژیانی سەرگەردانی و زەبوونی بوون .

خوا بمانگێڕێ لەوانەی کە بەدەم بانگەوازی یەکەیەوە دەچن و بۆ ئایین و بەرنامەکەی گەردن کەچن .

والسلام علینا وعلی عباد الله الصالحین

له بلاوكراوه‌كانی بزووتنه‌وه‌ی ئیسلامی له كوردستانی عیراق دا

چاپخانه‌ی شه‌هیدان